

- 180 000 måltider pr dag
- Storberget i Malawi

Måtte det bli fred

Krigen i Sri Lanka er slutt etter mer enn 25 år med kamphandlinger. De tamilske tigrene, LTTE, er beseiret militært og regjeringshæren har inntatt alle landområdene som var under LTTEs kontroll. Nærmere 300 000 mennesker er internt fordrevet og bor nå i flyktningleirer i Vavuniya nord i Sri Lanka.

Fred er ikke kun fravær av krig. Sri Lanka har derfor behov for et stort fredsprosjekt. Konflikten i Sri Lanka har historiske røtter lengre tilbake enn de mer enn 25 årene med krigshandlinger. I utgangspunktet handlet ikke konflikten om territoriale rettigheter i form av en egen tamilsk stat, men om like menneskelige rettigheter og muligheter for økonomisk og sosial utvikling uavhengig av etnisitet og sosial og religiøs tilhørighet.

Nå har Sri Lanka en unik mulighet til å velge en annen strategi enn etter frigjøringen i 1948, da politikken dreide i en singalesisk-nasjonalistisk retning, som ekskluderte den tamilske befolkningen fra samfunnsoppgaver, utdanning og utviklingsprosesser.

Vi skal være svært forsiktede med å gi den srilankiske regjeringen råd. Vi konstaterer bare at Sri Lanka nå er i en historisk situasjon med en unik mulighet for å skape fred og utvikling for alle landets innbyggere. Vi unner alle srilankere i nord og sør fred og håper at internflyktningene raskt kan komme ut av leirene og reetablere sine hjem og sine lokalsamfunn. Vi håper på forsoning og evne og vilje til å inkludere alle i samfunnsliv og demokratiske prosesser. Vi håper på et godt samarbeid mellom donorer, myndigheter, humanitære og frivillige organisasjoner og lokalbefolkning, slik at landet kan gjenoppbygges og hverdagen normaliseres raskest mulig. Vi håper at de mange barna som har blitt frarøvet trygghet og framtid kan få nytt håp om at livet kan få en ny og bedre start.

Molona

Denne utgaven inneholder:

8 Sri Lanka: Uholdbare forhold i flyktningleirene.

10 Malawi: Knut Storberget på konferanse om mannsroller.

14 Sierra Leone: Skole for et bedre liv.

FORUT-nytt

Internt og eksternt informasjonsorgan for FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling. ISSN: 0808-548X

Postadresse: FORUT, Postboks 300, 2803 Gjøvik
Besøksadresse: Roald Amundsens vei 1B, 2816 Gjøvik
Telefon: 61 18 74 00, Telefaks: 61 18 74 01
E-post: forut@forut.no, Internett: www.forut.no
Eierorganisasjoner: IOGT, Juvente og IOGT-junior

I redaksjonen: Ellen Bjølseth (redaktør), Øystein Bakke og Dag Endal og Ingvar Midthun.
Produksjon: Idéhuset Sandbeck, Gjøvik. Trykk: Grøset
Redaksjonen avsluttet 18. juni 2009.
Utgitt med støtte av Norad.

Kasta ut? Jeg?

- Jeg er kasta ut fra Sri Lanka! Det er nesten ikke til å forstå. Hvorfor i all verden skulle noen ville kaste ut meg? Jeg har jo ikke gjort noe galt. Ikke har jeg uttalt meg kritisk om regjeringen heller, så vidt jeg vet.

Dette sier Ranveig Tveitnes etter hjemkomsten til Norge. Ranveig har ledet FORUT Sri Lanka, en organisasjon som jobber over hele landet, som engasjerer seg både i langsiktig bistand og i nødhjelp. Som øverste leder har hun lagt om driften av organisasjonen, på grunn av at alle tsunami-prosjekter nå er ferdige, engasjert organisasjonen kraftig i nødhjelp til internflyktningene og satt i gang et nytt, langsiktig utviklingsprogram.

Men ingenting av dette skulle kunne irritere myndighetene til å sende henne på dør? Det verserte historier i avisene den siste uken før utvisningsvedtaket kom. Disse handlet om to ting: At hun skulle ha beordret det srilankiske flagget fjernet fra kontorbygget og at hun skulle ha nektet de ansatte fri på en nasjonal helligdag.

Ingen av beskyldningene medfører riktighet. - Jeg har aldri fjernet noe flagg fra kontoret til FORUT Sri Lanka, sier Tveitnes. I feiringene som fulgte etter den militære seieren uken etter 17. mai, hengt noen opp et flagg på kontoret. Det burde vedkommende ikke ha gjort. FORUT har alltid vært nøytral i konflikten på Sri Lanka og kunne derfor ikke bidra til en feiring der den ene parten vant en militær seier. Tveitnes så ikke dette flagget fordi hun lå hjemme og var syk hele dagen. Noen som var til stede på kontoret, bestemte derfor at flagget skulle tas ned ved arbeidstids slutt ut fra srilankiske flaggregler. For en norsk leser kan dette virke absurd, men i det politiske klimaet som hersker på Sri Lanka nå, er det vanskelig å manøvrere.

Den samme dagen erklærte presidenten at neste dag skulle være en nasjonal helligdag. Tveitnes kontaktet derfor medlemmer av ledergruppen og ba dem informere alle ansatte om at det ville bli fridag dagen etter, siden alle har kontraktfestet fri på nasjonale helligdager.

Etter at Tveitnes dro fra Sri Lanka har det også stått i avisene at hun ble utvist fordi hun støttet LTTE. Ingenting kan være lengre fra sannheten. For det første burde det ikke være relevant hva hun som privatperson mener, men hva organisasjonen hun arbeider for står for. For det andre har hun som privatperson aldri uttrykt noen støtte til LTTE, snarere tvert i mot. - Jeg forakter deres grove brudd på menneskerettighetene og ville aldri kunne involvere meg i noen aktiviteter som skulle støtte den organisasjonen slik det har fremstått i de seinere år. Det samme mener jeg om alle andre organisasjoner som stadig driver systematiske brudd på menneskerettighetene, enten det er private eller statlige organisasjoner, sier Tveitnes.

For en organisasjon som FORUT er det selvsagt dramatisk å få sin stedlige representant utvist fra landet, spesielt når vi står midt oppe i store nødhjelpsprogrammer. Spesielt ille er det fordi FORUT har svært få ikke-srilankere i staben. Nå er det faktisk bare én igjen: Arne Bangstad, som styrer alle nødhjelpsprogrammene. Han gjør en fantastisk jobb for FORUT, og for alle flyktningene, og fortsetter som før utvisningsvedtaket mot stedlig representant kom. Men FORUT må selvsagt få på plass en ny stedlig representant så raskt som mulig. I mellomtiden følges alle operasjoner opp med daglig kontakt fra kontorene på Gjøvik og i Oslo til Colombo.

FORUT har mottatt forsikringer fra srilankiske myndigheter om at organisasjonen er sterkt ønsket i landet.

FORUTs stedlige representant utvist

FORUTs stedlige representant i Sri Lanka, Ranveig Tveitnes, ble bedt om å forlate Sri Lanka med bare få dagers varsel i slutten av mai. Utvisningen er ubegrunnet og helt uforståelig for FORUT.

Av Ellen Bjølseth

FORUT er ikke alene om å oppleve dette. Flere andre internasjonale organisasjoner har opplevd at deres utenlandske medarbeidere ikke har fått fornyet sin oppholds- og arbeidstillatelse og dermed er blitt nødt til å forlate landet.

Tveitnes mottok beskjeden i forbindelse med søknad om fornyet oppholdstillatelse. Muntlig kontakt med immigrasjons- og emigrasjonsdepartementet indikerte at det ikke ville by på noen problemer å få fornyet tillatelsen, som bevilges for seks måneder om gangen. Overraskelsen var derfor stor da hun mottok et brev datert 25. mai om at hun måtte forlate landet før eller senest den 31. mai. Årsaken ble oppgitt til å være at "ufordelaktige opplysninger" var kommet myndighetene for øret, uten at det ble sagt noe om hva de skulle innebære.

Utvisningen er uakseptabel, og FORUT har bedt om en begrunnelse.

Det har vært avis skriverier i Sri Lanka om at Ranveig Tveitnes har utvist "upatriotisk" oppførsel overfor det srilankiske flagget, noe som på det kraftigste avvises av Tveitnes selv. I den grad hun har foretatt seg noe med flagget, har det vært i streng overensstemmelse med flaggreglementet.

For øyeblikket er et lokalt ansatt medlem av ledergruppen utpekt til fungerende stedlig representant i Colombo. FORUTs norske nødhjelpsleder er fortsatt på plass i provinsbyen Vavuniya, og arbeidet her går uførtrodd videre.

Det har vært et ugunstig klima for internasjonale organisasjoner de siste ukene og månedene i Sri Lanka. FORUT har alltid opptrådt meget konfliktsensitivt og har hatt fokus på innsatsen i landet, både når det gjelder langsiktig utvikling og rent nødhjelpsarbeid i dagens situasjon.

Fra bistandsarbeider til internflyktning

Da FORUT, sammen med alle andre bistandsorganisasjoner, FN og Røde Kors, fikk beskjed av myndighetene om å trekke seg ut fra Vanni i september i fjor, hadde vi over 40 ansatte i området.

Av Ranveig Tveitnes

Noen av disse fikk tillatelse av LTTE til å forlate området. De kom til byen Vavuniya, og begynte å arbeide for FORUT der. Noen av dem har bodd på kontoret i sju måneder.

De som ikke fikk tillatelse fra LTTE til å forlate området, ble igjen. Nesten alle disse ansatte ble "frivillige" arbeidere for det som best kan kalles fylkesmannen. De som ikke ble "frivillige", gikk under jorden, fordi faren for å bli tvangsrekruttert til LTTE var for stor. De "frivillige" skulle altså fortsette med humanitært arbeid, men være organisatorisk underlagt myndighetene. Dette var en god ordning, i en ekstrem situasjon, for både FORUT og våre ansatte. De er alle fremdeles ansatt i FORUT, og får sin lønn fra oss. Etter hvert som krigen kom nærmere og nærmere ble alle våre ansatte også internflyktninger. Likevel fortsatte de å møte "på jobb" hver dag. De jobbet sammen med det som til enhver tid fantes av myndighetspersoner for å hjelpe lokalbefolkningen som etter hvert alle ble flyktninger. Det kunne være med ting som å hjelpe enslige mødre med en form for bolig (presenninger, plater, telt osv) eller hjelpe til med utdeling av mat som ble kjørt inn i konvoier, eller frakte sårede til helsestasjoner.

Frem til det helt siste (slutten av april) hadde vi kommunikasjon med våre ansatte via "fylkesmannen". De fortalte om tilstanden til befolkningen, hvordan de krigførende partene oppførte seg, antall døde og sårede, tilgangen på mat og vann, og etter hvert om den desperate situasjonen hvor det ikke fantes rent drikkevann, hvor folk døde av sult eller forgiftning fordi de spiste planter som viste seg å være giftige, hvor folk som prøvde å rømme ble skutt i ryggen, om det å leve uker i strekk i en grøft for å unngå å bli truffet av granater, og om barn som ble tvangsrekruttert som soldater.

Litt etter litt kom befolkningen i Vanni til leirene i og rundt Vavuniya, så også våre ansatte. I dag har vi fått kontakt med alle, med unntak av to. FORUT har nå 28 ansatte som enten er i leirene eller på sykehus med krigsskader. Ingen av dem får tillatelse fra regjeringen til å forlate leirene. FORUT har, sammen med resten av det internasjonale samfunnet, bedt om at de blir sluppet ut av leirene slik at de kan gjenoppta arbeidet for oss. Vi trenger dem i arbeidet vårt for resten av flyktningene.

FORUT bygger toaletter og frakter vann til leirene.

To av våre ansatte har vi ikke klart å få kontakt med. Det er nok dessverre sannsynlig at de er kommet inne i krigssonen, selv om vi fremdeles håper at de bare ikke har klart å ta kontakt med oss. Noen av våre ansatte er blitt skadet, i større og mindre grad. Noen har fått granatsplinter i kroppen, andre har skuddsår. I tillegg er de alle preget av hva de har vært igjennom. De har gått dramatisk ned i vekt, har forskjellige sykdommer, er psykisk utmattede, og de har mistet familiemedlemmer.

Selv om de fleste nå er i flyktningeleirer, uten mulighet til å komme seg derfra, er det flere av dem som

fremdeles jobber for oss. De møter opp når FORUT-bilene kommer og hjelper til med å drive lekeaktiviteter for barn, dele ut nødvendighetsartikler, organisere flyktningene i kjøkkengrupper osv.

Vi i FORUT er stolte av å ha ansatte som midt i sin egen nød bruker det meste av sin tid på å hjelpe andre. Mange av dem har, i en situasjon hvor de selv er på flukt med sine familier, med stor risiko for eget liv, gjort alt som sto i deres makt for å hjelpe andre flyktninger inne i krigssonen. Det står det svært stor respekt av, og vi andre er dem en stor takk skyldig.

180 000 måltider om dagen!

Behovet for hjelp til flyktningene fra Vanni er i skrivende stund så enormt at hjelpeorganisasjonene ikke makter å dekke det, og det vil ta tid før en kommer så langt at alle får tilfredsstillende bistand.

Av Ranveig Tveitnes

FORUT har satt i gang en stor operasjon for å gi sitt bidrag. Siden de første flyktningene kom til leirene like over nyttår, har vi jobbet for å imøtekomme deres behov. Dette gjør vi selvsagt sammen med andre organisasjoner og regjeringen. Vi har satt opp provisoriske "boliger" og telt, vi har kjørt millioner av liter vann, vi har drevet med forebyggende helseopplæring, vi har bygget "barnehager" og delt ut nødvendighetsartikler som klær og sko, såpe og tannbørster, sove-matter, tallerkener og plastkanner, lykter og baljer, vi har bygget toaletter og satt opp nødtørftige vaskerom.

De aller fleste av flyktningene kom uten noen ting og har vært flyktninger i opptil ett år.

Men der FORUT gjør den aller største innsatsen i dag er på mat. Det er nå rundt 300 000 flyktninger fra Vanni i Jaffna, Vavuniya, Pullmodai og Trincomalee. De aller, aller fleste er i den store leiren kalt Menik Farm like utenfor Vavuniya by. Rundt 11 000 mennesker er i leirer i Jaffna. FORUT jobber både i Jaffna og i Vavuniya. I Vavuniya leverer vi nå tre måltider om dagen til 60 000 mennesker. Det blir 180 000 måltider om dagen. For å billedliggjøre det: Drammen kommune har 60 000 innbyggere. Tenk deg å levere tre måltider om dagen til hele Drammens befolkning! For å klare dette på billigst mulig måte har vi organisert flyktningene selv til å stå for det meste av tilberedningen. FORUT setter opp kjøkkentelt, leverer all mat og alt utstyr hver dag, passer på at alt går riktig for seg, at de svakeste også får mat osv.

Det er stor mangel på nok drikkevann og nok vann til kles- og kroppsvask i alle leirene. FORUT kjører derfor

vann inn i tankbiler. Vi har tre tankbiler som går nesten døgnet rundt, og det er drikkevann vi leverer.

I tillegg bygger og driver vi enkle barnehager inne i leirene. Bygget er bare et tak, for å skape skygge. Det kan synes uviktig å drive barnehager i et område hvor folk ikke får nok vann, men det er det ikke! Disse barna har sett mer, og opplevd mer, enn noe menneske skulle behøve å tåle. De har bodd dager og uker i strekk i en grøft for å unngå granatnedslag, de har vært uten nok mat og vann i måneder, de har sett mennesker, ofte familiemedlemmer, dø rundt seg. De trenger å oppleve en form for normalitet for å kunne bearbeide psykiske traumer. De trenger å ha voksne rundt seg som de kan fortelle til, de trenger å tegne hva de har sett. Og de trenger å få lov til å være små barn. Så langt har vi bygget 15 av disse provisoriske barnehagene. I tillegg har vi ryddet 15 lekeområder for barn. Hver dag kommer det frivillige og ansatte i FORUT til leirene og leker med ungene og driver barnehagene. I tillegg har vi engasjert førskolelærere blant flyktningene selv. Dette er mennesker, oftest kvinner, som tidligere har fått opplæring av FORUT inne i Vanni. Det er rørende å se at blant de få eiendelene de har fått med seg, er kursbevis fra FORUT. Noen kommer løpende når de ser bilene våre komme, viser frem kursbeviset sitt og sier at de gjerne vil hjelpe.

Disse menneskene kommer til å trenge hjelp i lang tid fremover. Det vil ta tid før alle kan vende tilbake til sine egne landsbyer. I mellomtiden trenger de at vi gjør vårt for å hjelpe. FORUT er så heldig at vi har en dedikert og svært arbeidsvillig stab i Vavuniya. Vår nødhjelps-koordinator, Arne Bangstad, gjør en fantastisk jobb, og det gjør også hele den lokale staben.

Matvarer kjøres inn. Sterke rygger frakter dem videre til kjøkkenteltene.

Ungdom som aktive samfunnsaktører:

Ungdom kan — ungdom vil

FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling har i mange år hatt barn og ungdom som en prioritert målgruppe i sine prosjekter rundt i Sri Lanka.

Av Ingvar Midthun

Tropeøya i Det indiske hav har få tradisjoner knyttet til frivillig organisasjonsarbeid blant ungdom, og derfor har FORUT vært pådriver i etableringen av ungdomsorganisasjonen 4U (et ordspill der uttalen blir "For You/for deg").

Siden stiftelsesmøtet i mai 2007 har 4U samlet over 20 000 medlemmer i drøyt 300 ungdomsgrupper spredt over hele øya, og arbeidet utvikles og ledes av ungdom og unge voksne mellom 15 og 30 år. 4U arrangerer en rekke ulike kurs og samlinger for sine medlemmer, og temaet er ofte dialog, samarbeid og arbeidstrening- og yrkeskurs.

Arbeidstrening- og yrkeskurs regnes som en svært viktig del av 4Us innsats, først og fremst fordi arbeidsledigheten blant ungdom er så høy. Erfaring viser at det er mye lettere for unge å skaffe seg arbeid dersom de har gjennomgått teoretiske og praktiske kurs.

Store mål

Allerede ut fra start har organisasjonen satt seg store mål. Den første landsomfattende aksjonen var en underskriftsaksjon til støtte for en ny og strengere lov mot alkohol- og tobakksreklame. Loven er allerede vedtatt i parlamentet, men i 2008 var det sterke økonomiske krefter som forsøkte å få loven endret. Alkoholindustrien har for eksempel mye å tape på reklameforbudet som trådte i kraft 1. desember 2006. Etter noen hektiske måneder kunne 4U overlevere utrolige 800 000 underskrifter til støtte for den nye

reklameloven, og i dag er det lite som tyder på at loven blir endret med det første.

I tillegg har styret satt seg som mål å kunne kommunisere på engelsk på møtene. Singalesere og tamiler har to helt ulike språk, og i diskusjoner og samtaler krever det mye arbeid med tolking og oversettelser. Ved bruk av engelsk blir dette mye enklere, samtidig som organisasjonens dermed også sørger for viktig språktrening for sine medlemmer. Det er viktig for en organisasjon som allerede er i gang med ungdomsutveksling, blant annet gjennom Åsane Folkehøgskole i Bergen og ungdomsorganisasjonen Juvente i Norge.

Vennskap verden rundt

Sri Lanka har i flere tiår vært herjet av konflikten mellom geriljabevegelsen De tamilske tigrene (LTTE) og regjeringshæren. Et grunnleggende problem i kjølvannet av konflikten er at det har vokst fram stor skepsis og mistro mellom befolkningsgruppene på Sri Lanka. Det er derfor viktig at flere samfunnsgrupper tar ansvar for å bygge bro mellom de ulike etniske gruppene i landet. I 4U arbeider singalesere, tamiler og muslimer side om side, og hver dag knyttes det nye og viktige bånd mellom ungdom som i framtida skal styre øystaten.

Viktig melding: organisasjonsbygging pågår!

I et land der det tradisjonelt er slik at godt voksne mennesker har ledet det meste av organisasjons- og aktivitetstilbudet for unge sier det seg selv at 4U er en viktig nysatsing. At 4U i løpet av drøye to år har samlet over 20 000 medlemmer viser nettopp det.

FORUTs klare målsetting er at vi skal støtte denne organisasjonsbygginga, men at det er medlemmene selv som skal legge premisset for hvordan 4U skal utvikle seg framover. Gjennom grunnskoleringskurs, leder-

treningkurs og leirskoler er organisasjonsbygginga allerede godt i gang, og tusenvis av ungdommer er involvert i yrkestrening og fritidsaktiviteter.

En nasjonal konferanse om ungdom og alkohol i Colombo i 2008 fikk så mange påmeldinger at det ikke var plass til alle i konferansesalen. Det viser at det er interesse for temaet, men kanskje viser det først og fremst at det er en utålmodighet for å ta del i samfunnsutviklingen i landet.

FORUT støtter ungdommene i 4U på ulike måter. Først og fremst skaffer vi inntekter som skal brukes til følgende:

- Etablering av regionkontorer og lokale sentre for yrkestrening
- Tilrettelegge for mer frivillig ungdomsinnsats blant skolebarn (leksehjelp, kveldsskoler)
- Skaffe lærerkrefter og utstyr til kurs i blant annet data og engelsk
- Videreutvikling av det store ungdoms- og kultursenteret i Negombo, nord for hovedstaden.

Hva nå?

4U er en ny, spennende og viktig aktør i Sri Lanka. Vi ser at organisasjonen har fått svært mange medlemmer på kort tid, og at medlemstallet er økende. Vi ser at 4U etablerer regionkontorer, og at mye frivillig og ungdomsstyrt innsats settes i gang i flere lokal-samfunn. Vi ser at organisasjonen samler medlemmer fra alle etniske grupper, og at den klarer å arbeide som en politisk nøytral organisasjon.

4U er en spennende videreutvikling av FORUTs arbeid i Sri Lanka, fordi det flytter innsats og ansvar over til ungdom i landet. FORUT skal fortsette med støtte til 4U i flere år, slik at organisasjonen kan utvikle seg som en langsiktig samfunnsaktør på øya.

Gutta på sagbruket

Noen mil utenfor byen Matale i plantasjeområdene i Sri Lanka hyler saga når den settes i gang på sagbruket. Mahinda de Silva (31) parkerer Toyotaen i veikanten i Kandanuwara. Han er lokallagsleder i 4U og har ansvaret for å følge opp dette sagbruket og flere andre yrkeskurs for ungdom.

Av Ingvar Midthun

- Hei Chandna! Skru av saga, vi kan jo ikke høre noen ting rundt oss her, gliser Mahinda. Hylinga avtar, og fuglesang og folkesnakk tar over. Dette er et sagbruk der fem ungdommer er på yrkesopplæring i noen måneder. Målet er at de skal få grunnleggende ferdigheter i klargjøring av materialer til møbelproduksjon og husbygging. Chandna er 26 år og kursleder, og alt virker hyggelig og avslappet i varmen. Mahinda forteller at Chandna var en av mange ungdommer fra byene i området som slet med personlige problemer knyttet til fattigdom og rusmiddelbruk. I 2007 meldte han seg inn i 4U, og mange av vennene hans vitset om "nyfrelste" Chandna som plutselig skulle leve et bedre liv.

Hva skjedde, Chandna?

- Vel, jeg mistet noen av mine gamle venner, men jeg har fått veldig mange nye og gode venner i 4U. Jeg har kommet meg bort fra et negativt miljø, og jeg har fått mer og bedre kontakt med familien min. I tillegg har jeg altså fortsatt på tømrerutdannelsen min, og jeg er med som frivillig veileder for andre ungdommer her, så jeg er faktisk ganske godt fornøyd!

Ulike yrkeskurs

4U starter stadig nye grupper med yrkesopplæring i dette området, og i øyeblikket er det opplæring i skredderfag, elektrofag, murerfag og tømrerfag. Noen av kursene varer i åtte uker, mens andre ungdommer er med i mer omfattende kurs på et halvt år. Dette sagbruket startet med yrkeskurs i februar 2008. - Vi ser at dette er veldig viktige kurs for deltakerne, sier Mahinda. - I området her er det stor arbeidsledighet blant ungdom, men når de kan vise til dokumentert opplæring og erfaring er det mye lettere å få arbeid. Stadig oftere ser vi at våre kursdeltakere får fast arbeid enten her eller i byene i nærheten. Nå går ryktet i ungdomsmiljøet, og vi merker at stadig flere vil være

med på kursene våre. Det er selvsagt viktig for dem selv, men det er også bra for oss i 4U fordi vi opplever som en viktig organisasjon.

En framtidssjarm

Chandna er 26 år og utålmodig. Han arbeider så mye han kan og har en krevende plan. - Jeg bor like her borte sammen med mor og far. Mor er teplukker med litt over 10 kroner dagen i daglønn mens far er arbeidsledig. Det betyr at jeg har mye av ansvaret for familieøkonomien, som igjen fører til at jeg får spart opp lite penger, sier han. - Men jeg gir meg ikke, og målet mitt er at jeg skal arbeide mer og spare mer slik at jeg kan bygge opp mitt eget snekkerverksted eller sagbruk.

Hvordan skal du klare det?

- Jeg er ung og kan arbeide mye i flere år framover. Før eller senere skal jeg klare å spare opp pengene jeg trenger, sier Chandna ettertenksomt. - Det vil koste om lag 25 000 kroner å bygge et sagbruk med nok utstyr, så jeg er forberedt på at veien fram blir lang, men en dag skal jeg stå på et slikt sagbruk som min egen sjef og med tre-fire ansatte!

Språk og identitet i Sri Lanka

De to språkene i Sri Lanka, singalesisk og tamil, er svært forskjellige og har også forskjellige skrifttegn. Da singalesisk ble proklamert som det eneste gyldige språket i 1956, skapte det en situasjon der språk ble en viktig, følsom og avgjørende faktor i spørsmålet om etnisitet. I 1958 kom en ny lov som sa at tamil skulle være offisielt språk nord og øst i Sri Lanka, men skaden fra språkvedtaket i 1956 fortsatte å forsure forholdet mellom tamiler og singalesere og var medvirkende årsak til den langvarige, etniske konflikten.

På slutten av 1980-tallet kom det en ny lov der språkene ble likestilt som offisielle språk med engelsk som et praktisk fellesspråk. Dessverre benytter offentlige institusjoner utenom nord- og østområdene

kun singalesisk som administrasjonsspråk. Når språkpolitikken ikke gjennomføres som vedtatt, skaper det store problemer for dem som snakker tamil. Det samme problemet får singalesere som er bosatt i nord og øst, der tamil blir brukt som administrasjonsspråk. Det blir vanskelig å forstå oppslag, informasjon, instruksjoner og annet skriftlig materiell som utstedes av det offentlige. Det er 27 % av Sri Lankas befolkning som har tamil som morsmål.

Det foregår nå et arbeid for å få offentlige institusjoner til å ta i bruk begge språk i sin kommunikasjon med publikum. Pressgrupper som The Foundation for Co-Existence arbeider aktivt for at den vedtatte språkpolitikken skal tas i bruk.

නේරවේ
Slik skrives Norge på singalesisk

நோர்வே
Slik skrives Norge på tamil

இலங்கை
Slik skrives Sri Lanka på singalesisk

இலங்கை
Slik skrives Sri Lanka på tamil

Uholdbare forhold i flyktningleirene

I en felles pressemelding fra internasjonale hjelpeorganisasjoner i slutten av mai ble det sendt en sterk oppfordring til srilankiske myndigheter om å bedre tilgangen til flyktningleirene i Vavuniya-området.

Tusener av mennesker kan dø fordi mannskap og lastebiler har store vanskeligheter med å få slippe inn i leirene. Leiområdet er enormt og delt inn i seksjoner og kvartaler. Det tar en time å gå fra en ende til en annen, og uten lastebiler blir det vanskelig å få brakt inn tilstrekkelig med varer.

Situasjonen er fortsatt kaotisk og forandrer seg stadig. I dag består FORUTs innsats hovedsakelig av matlagning i fellesskjøkkener, ekstra matlaskudd, hygieneopplæring og barnerett arbeid. Behovene er grenseløse på alle områder, og kapasiteten er sprenget til det ytterste for alle hjelpeorganisasjoner. De fleste har, i likhet med FORUT, for lite penger til at de greier å nå alle.

FORUT lager for eksempel tre måltider mat pr dag til ca 60 000 mennesker på sine 25 feltkjøkkener. Tørrmaten får vi fra Verdens matvarefond, men vi

supplerer den med friske grønnsaker. Hver leir er delt inn i blokker med fra 200 – 700 familier i hvert kvartal. I mange kvartaler blir det ikke delt ut tre måltider per dag, knapt nok ett!

Folk står i kø for å få mat, i kø for å gå på toalettet, i kø for å hente vann og for å vaske seg. Telt som er beregnet på fem personer, kan huse så mange som 20. Det er trangt, varmt og ukomfortabelt. Som flyktinger har de vært uten medisinsk behandling i flere måneder, og mange har skader fra kamphandlingene. Sykdommer har begynt å spre seg, og FORUT bruker tid på å informere om hygienetiltak under slike forhold. Utmattede og utmagrede mennesker har dårlig immunforsvar, og her bor de altfor tett, så selv vanligvis ufarlige sykdommer kan få fatale konsekvenser.

Dårlig tilgang til leirene gjør situasjonen uoversiktlig, og selv om situasjonen er blitt noe bedre, er det fortsatt langt igjen til en forsvarlig standard. Det blir derfor viktig å arbeide med hjemvending i tiden som kommer, så oppgavene står i kø.

Unntakstilstand

I begynnelsen av juni forlenget regjeringen i Sri Lanka unntakstilstanden med en måned, til tross for at de nå regner tamiltigrene for endelig nedkjempet. Det trenges mer tid til å røyke ut alle tiger-rebellene, sier en militær talsmann.

Herre og trell

Vellykket FORUT-seminar om økt bevissthet rundt menns deltakelse i likestillingsarbeidet

- Menn må ta ansvar, og ikke bare ofrene. Det handler om solidaritet og egeninteresse for menn å vise at de fleste menn ikke er farlige. De fleste menn truer ikke og er ikke voldelige. Vi kan mobilisere sterkere på arbeidsplasser og andre steder hvis menn tar tak i det. Dette sa justisminister Knut Storberget på seminaret FORUT arrangerte i vår om mannsroller og kjønnsbasert vold. Justisministeren ønsker innspill fra forsamlingen, organisasjoner med flere om hvordan man kan løse dette.

Jørgen Lorentzen la vekt på at kjønn og utvikling i hovedsak har handlet om kvinner. Det er en økende interesse for ny forskning om menn og maskulinitet i vår del av verden. Dette har igjen ført til mer interesse for å jobbe med menn og menns roller. Vårt samfunn er i en prosess fra patriarkatet til likeverdig styring, noe som er en stor utfordring for mange menn. Utdanning er viktig for endringsprosesser og livskvalitet.

Menn etablerer maskulinitet basert på arbeid og familie, og menn som blir arbeidsledige går lett i kjelleren. Lorentzen mener at menn må engasjeres ikke for at bare kvinner skal få det bedre, men for at alle skal få det bedre. Vold inn er vold ut, hevder han. Største faktor for menns vold er å være vitne til vold i hjemmet (70 %). En undersøkelse viser at "opplevelse av vold" er viktigste enkeltfaktor og nøkkel til endring. Gutter som opplever vold hjemme, forakter mor som er for svak til å stå i mot. Dette fører til vold mot kvinner når de blir eldre.

Innspill fra organisasjoner

Fire organisasjoner presenterte sine innspill til justisministeren.

Cares syn er at for å endre menns holdning til mannsrollen og bruk av vold må man jobbe med menn på tre nivåer samtidig: menn individuelt, menn i lokalsamfunnet og institusjonelt. Oppfordringen til justisministeren var:

1. Norge bør øke bistand til arbeid med å endre menns holdninger.
2. Norge bør øke andelen av bistand som støtter arbeid med sivilsamfunn i sør.
3. Norge kan spille en viktig rolle i å holde mottakerland for bistand ansvarlige på dette feltet.

Flyktningshjelpen setter fokus på rettshjelp, undervisning og sysselsetting som gode tiltak blant deres målgruppe, flyktinger, for å motvirke uheldige utslag av tradisjonell kjønnsrolleoppfatning.

Kirkens Nødhjelp mener at religiøse aktører – som jo oftest er menn – har et særlig ansvar og en særlig mulighet til å bidra til å mobilisere menn til forebygging av vold mot kvinner og mener at kjønnsbasert vold mot kvinner er vår tids største og mest vedvarende humanitære katastrofe og at den må behandles deretter.

Redd Barna fremhever at nasjonale og internasjonale lovverk må være tydelige på at kjønnsbasert vold er straffbart, at gutter og menn må involveres for å skape varige holdningsendringer og at kunnskap og undervisning om likestillingsspørsmål må få bred plass. Innspillene i sin helhet kan leses på www.forut.no

Mannsbevegelsen tar opp kampen mot stereotypene der kvinnebevegelsen har gått før, mente rådgiver Toiko Tönissøn Kleppe fra FOKUS, Forum for kvinner og utviklingsspørsmål.

Pio Ding, rådgiver i planlegging, oppfølging og evaluering, Kirkens Nødhjelp påpekte at det er lettere å oppdra gutter enn å reparere menn og at menn må være villige til å gi opp sine privilegier.

"Kjønnsbasert vold er problematisk som begrep, fordi det oppfattes som vold mot kvinner. Den største delen av vold er fra menn mot menn. Vold mot barn og vold fra kvinner mot menn finnes også. Hvis vi mener vold mot kvinner, bør vi si det."

Jørgen Lorentzen, mannsforsker

- Menn må ta ansvar, og ikke bare ofrene. Det handler om solidaritet og egeninteresse for menn å vise at de fleste menn ikke er farlige. De fleste menn truer ikke og er ikke voldelige. Vi kan mobilisere sterkere på arbeidsplasser og andre steder hvis menn tar tak i det.

Knut Storberget

Jenter med selvtillit og engasjement

- Takk for at jeg fikk komme hit og oppleve dette. Takk for det flotte arbeidet dere gjør. Dette var en opplevelse jeg aldri vil glemme. Dette sa justisminister Knut Storberget etter å ha sett jenter fra en av FORUTs prosjektpartnere i Malawi i aksjon med dans og drama mot rus. Storberget og hans medarbeidere var på besøk i Malawi i slutten av april etter invitasjon fra FORUT.

Av Dag Endal

Et høydepunkt under besøket var et sterkt og følelsesladet møte med om lag 150 speiderjenter og unge kvinner i bydelen Kaufulu i hovedstaden Lilongwe. Speiderjentene fra Malawi Girl Guides Association (MAGGA) vartet opp med et timelangt fyrverkeri av sang, dans, drama og talekor.

FORUTs arbeid i Malawi fokuserer på forebygging av kjønnsbasert vold, HIV/AIDS og fattigdom. En viktig del av tilnærminga er å koble alkohol- og narkotikabruk til disse alvorlige utviklingsproblema. FORUT er blant annet utfordret av myndighetene i Malawi til å delta i utviklingen av en nasjonal alkoholpolitikk for landet. Dette er spørsmål justisministeren som kjent er svært opptatt av. Turen til Malawi ble derfor også en viktig anledning til å lære om hvordan disse spørsmålene blir behandlet i en helt annen politisk, kulturell og økonomisk kontekst.

Jenter med selvtillit

Det gjør utvilsomt inntrykk å møte jenter med så mye selvtillit i et land som preges av patriarkalske menn med mannsjåvinistiske holdninger. MAGGA mottar støtte fra Norges Speiderforbund til utbygging av organisasjonen, og FORUT støtter MAGGA økonomisk og faglig i deres prosjekt som har som formål å lære

jenter å ta kontroll over egen kropp og eget liv. En viktig del av prosjektet er alkohol- og narkotikaforebygging, og jentene viste gjennom sang, dans og drama hvordan alkohol- og narkotikabruk fører til likegyldighet, usikker sex og vold. FORUT har dokumentert at forebygging av alkohol og narkotikabruk er viktig i arbeidet for å bekjempe vold mot kvinner og spredning av HIV/AIDS.

- Denne opplevelsen var overveldende og rørende. Det er fantastisk å møte så mange jenter med selvtillit og pågangsmot. Selvbevisste jenter er viktig i utviklingen av ethvert samfunn. Det er derfor svært oppmuntrende å se hva dere i MAGGA har fått til, sa generalsekretær Morten Lønstad i sin tale til jentene etter forestillingen. Han takket også for at MAGGAs prosjektleder betegnet ham som en bror og sa han var stolt over å ha så mange søstre i Malawi. Lønstad poengterte viktigheten av å delta i frivillig organisasjonsarbeid og fortalte barna i Malawi at norske barn har mye å lære av dem, både når det gjelder kulturell utfoldelse og livsglede.

Speiderjentene - et høydepunkt

- Vi har opplevd svært mye under vårt besøk i Malawi, men møtet med speiderjentene må nesten sies å ha vært høydepunktet, sa Storberget da han oppsummerte oppholdet overfor FORUT. 150 speiderjenter sto fram etter tur og viste en energi og livsglede som en skal lete lenge etter. Da justisministeren tok ordet etter forestillingen og snakket til barna, ble både barn og voksne både overrasket og imponert. Aldri hadde de opplevd at en minister viste interesse for barn på den måten.

Den norske ambassaden hadde vertsansvaret for justisminister Storberget, og ambassadør Bjørn Johannessen hadde lagt opp til et tett program de fem dagene besøket varte: Besøk på Chisomo krisesenter for barn, som støttes av Kirkens Nødhjelp, besøk i Maulafengselet i Lilongwe, møte med ulike organisasjoner som

arbeider i Malawi, samt møte både med justisministeren og innenriksministeren i Malawi.

Møter med frivillige organisasjoner

FORUT organiserte flere møter der justisministeren fikk anledning til å snakke med representanter for sivilsamfunnet i Malawi. Han ble orientert om prosessen knyttet til utviklingen av en nasjonal alkoholpolitikk. Drug Fight Malawi leder denne prosessen, der mange frivillige organisasjoner og myndighetene er involvert. En bredt sammensatt arbeidsgruppe er nedsatt slik at flest mulig får anledning til å bidra og dermed et eierforhold til problematikken.

Storberget møtte også representanter for et nasjonalt likestillingsnettverk for å diskutere likestillingsspørsmål og forebygging av vold mot kvinner. Dette er spørsmål justisministeren er svært opptatt av, og delegasjonen fra det norske justisdepartementet presenterte regjeringens forslag til handlingsplan mot kjønnsbasert vold. Selv om Malawi og Norge er svært forskjellige, ikke minst ressursmessig, ble det en interessant dialog rundt noen av tiltakene.

Menn kan endre menn!

Det offisielle programmet ble avsluttet med en rundebordskonferanse om mansroller og menns oppfatning av maskulinitet. FORUT hadde invitert to ressurspersoner fra henholdsvis Sør-Afrika og Kenya, Regis Mtutu fra Men for Gender Equality Now til å snakke om deres erfaringer med å mobilisere menn til å endre menn for å redusere vold mot kvinner og spredning av HIV/AIDS. Begge organisasjonene er med i det globale nettverket MenEngage. Representanter fra malawiske organisasjoner deltok også på konferansen. Justisministeren viste stor interesse for tilnærmingen og er svært interessert i å overføre kunnskapen MenEngage sitter på til norske forhold.

Philip Erick Otieno fra Kenya (t.v) og Regis Mtutu fra Sør-Afrika diskuterer mansroller med justisminister Knut Storberget under et FORUT-seminar i Malawi (Foto: Dag Endal)

Mulig å forandre menn

- Menn kan! Det er mulig å forandre menn. Det er mulig å forandre mansrollen. Menn må bidra til denne forandringen. Menn kan bli en del av løsningen!

Av Dag Endal

Dette optimistiske budskapet fikk justisminister Knut Storberget og øvrige deltakere høre på en rundebordskonferanse om mansroller som FORUT nylig arrangerte i Malawi. Budskapet kom fra Regis Mtutu som arbeider med å mobilisere sørafrikanske menn gjennom organisasjonen Sonke Gender Justice Network. Sonke ble stiftet i 2006 og har på disse få årene klart å bli en ledende organisasjon når det gjelder å engasjere menn til å forandre menn og utfordre de etablerte mansrollene.

Den kenyanske organisasjonen Men for Gender Equality Now (MEGEN) var representert på rundebordskonferansen med Philip Erick Otieno. MEGEN ble startet i 2001 som et prosjekt under en kvinneorganisasjon, men er nå blitt en selvstendig organisasjon av menn og for menn. Philip Otieno bekreftet gjennom sine eksempler fra Kenya budskapet fra Sør-Afrika: Det går an å endre menns forståelse av hva et ekte mannfolk er!

Tall som ble lagt fram fra Sør-Afrika og Kenya, understreket betydningen av å engasjere mannfolk

i likestillingsarbeid. Sør-Afrika har den høyeste forekomsten av vold mot kvinner og voldteker i verden. Regis Mtutu kunne fortelle at hver sjettede time blir en sørafrikansk kvinne drept av sin partner. - De fleste tilfeller av voldteker blir aldri anmeldt, og av de anmeldte sakene er det bare en av ti som fører til domfellelse. I Kenya viser spørreundersøkelser at halvparten av alle kvinner har vært utsatt for fysisk vold, og en av fire kvinner har opplevd dette i løpet av det siste året. - Nesten halvparten av de spurte kvinnene i en undersøkelse fra 2003 sa de hadde blitt seksuelt misbrukt i barndommen, sa Philip Otieno i sitt foredrag.

De to aktivistene fra Sonke og MEGEN var invitert til FORUT-seminaret i Malawi for å fortelle om hvilke metoder som er mest effektive for å få til endring av inngrodd og skadelige mansroller. De la begge

vekt på betydningen av å arbeide langsiktig. Menns dominans i samfunnet og makt over kvinner har dype kulturelle og historiske røtter, og slikt tar tid å forandre. Men det er mulig å skape forandring, forutsatt at det ikke bare er kvinner som skal bidra.

- Menn lar seg engasjere, men det kan ta mer tid enn med kvinner, sa Philip Otieno. - Den mannen som stiller spørsmål ved mansrollen og som gjør annerledes valg, blir lett stemplet som svekløp og ute av stand til å fylle sin rolle som mann. Men når menn først blir engasjert, er potensialet stort, i og med at menn sitter i nøkkelposisjoner og har makt. Både Sonke og MEGEN arbeider derfor systematisk med å skolere og endre lederskikkelser blant menn slik at disse kan vise vei og gjøre det legitimt for andre menn å velge en ny mansrolle.

- Takk for at jeg fikk komme hit og oppleve dette, sa Storberget i møte med malawiske speiderjenter.

På parti med barna

CWC arbeider for å nære og styrke et deltakende demokrati som gjør det mulig for medlemmer av det sivile samfunn på alle nivå å være aktive deltakere. Dette innebærer å sette barn i stand til å fremme egne saker og få voksne til å innse at barn også er samfunnsborgere.

CWCs syn på barnearbeid kan virke spesielt på oss i Norge fordi de ikke umiddelbart fordømmer alle former for barnearbeid.

1. CWC er imot barnearbeid, men ikke imot barn som er tvunget til å arbeide. De står på barnas side. Den viktigste oppgaven er derfor å sørge for virkelige,

gjennomførbare, bedre alternativer for barn som blir utnyttet. Derfor krever de "barnerettighetsvennlige strategier" for å håndtere barnearbeid – og IKKE at barnearbeid legaliseres.

2. CWC tror at helhetlige strategier på "tilbudssiden" er avgjørende hvis man skal få til reelle løsninger for barna og deres familier. CWC har gjennomført slike strategier og har dermed opprettet "barnearbeidsfrie" soner.

Ved å forby barnearbeid uten å se på hva de bakenforliggende årsakene er, kan man gjøre vondt verre og tvinge barna ut i verre alternativer. CWC viser

til et grelt eksempel fra Bangladesh. USA-senator Harkin fikk igjennom et lovforslag mot import av varer produsert av barn. Det førte til at et stort antall barn mistet jobben og ble skjøvet ut i mindre synlig virksomhet som prostitusjon. Man kan altså ikke frata barn arbeidet uten at de har andre muligheter for å overleve.

CWC mener at barn selv vet hva som er bra eller ikke bra for dem og at de dermed må få være med og bestemme om de vil påta seg arbeidsoppgaver og

hva slags arbeidsoppgaver de regner som akseptable. CWCs definisjon av barnearbeid er: "All aktivitet som hindrer vekst og utvikling hos barn, er barnearbeid". De vil på ingen måte legalisere barnearbeid, men mener at en del arbeidsoppgaver kan bidra til barns utvikling. Også hos middelklassefamilier er det vanlig å gi barn arbeidsoppgaver i familien. CWCs standpunkt er at strategier som fratar barnet selvbestemmelsesrett, som ikke beskytter barnet, som ikke sørger for å dekke barnets grunnleggende behov og som ikke har noen verdi for deres personlighetsutvikling, er i strid med barnerettighetene.

En usvikelig tro på at barn har mye å bidra med når det gjelder forhold som påvirker deres liv og utfoldelse, har fått CWC til å hjelpe frem barnedemokrati. Det innebærer at det er blitt opprettet barnekommunestyre (Makkala panchayat) i flere lokalsamfunn i delstaten Karnataka. Barnekommunestyrene består av valgte representanter som behandler saker som vedrører barn og lokalmiljøet. Sakene legges frem for de ordinære kommunestyrene, som behandler dem på lik linje med andre saker. Dokumentasjon er viktig når saker behandles og sendes videre til de voksne. Vil barna for eksempel få laget en klopp eller liten bro over et elvefar, kartlegger de først farene ved å krysse bekken, som kan bli til en veritabel elv i regntiden.

I samme ånd er det også opprettet barnefagforeninger, der problemer knyttet til arbeidssituasjonen tas opp. Barna har en høy grad av yrkesstolthet. Samtidig er en av hovedoppgavene å sørge for at arbeidet ikke tar for mange timer av døgnet, at det blir tid til skolegang og fritid og at oppgavene ikke er farlige for liv og helse.

CWC legger til rette for at barn kan møtes og diskutere aktuelle saker.

Gjennom foreningene sine lærer barna seg demokratiske spilleregler, og de kan være nokså pågående i saker de brenner for.

Tilfeldig møte utløste engasjement

Kjetil Utne besøker barnearbeidere i Bangalore i India

Under en drosjetur i Trondheim i fjor kom Kavita Ratna, informasjonsleder for barnerettighetsorganisasjonen CWC (India) i snakk med sjåføren, og det hun fortalte om arbeidet sitt, tente en gnist i sjåføren.

Han heter Kjetil Utne, og i tillegg til å kjøre drosje, er han bystyremedlem for Høyre i Trondheim. Samtalen handlet om barnearbeid, og Kavitas og CWCs standpunkt er at barnearbeid ikke kan fjernes over natten, fordi det kan kaste barn ut i en livssituasjon som er mye verre. Etter det tilfeldige møtet i drosjen, ble kontakt opprettet, og Kjetil Utne reiste til Bangalore i

India og besøkte CWC. Her traff han barnearbeidere som er organisert i sin egen fagorganisasjon og som følte stolthet over arbeidet sitt. - Hvis vi ikke gir barn valgmuligheter, har vi ingen rett til å fjerne den eneste muligheten de har, sier Kavita Ratna. CWC sørger for at barn som arbeider også får tid til skolegang, at de ikke utfører arbeid som er til skade for helse og utvikling og at de behandles anstendig. Og ikke minst – CWC lytter til barna og arbeider ut ifra en klippefast tro på at barn har rett til egne meninger og til å foreta egne valg.

Organisasjonen har vært tilrettelegger for opprettelsen av kommunebarnestyre i delstaten Karnataka. Disse behandler saker som angår barn og sender sine vedtak og resolusjoner til de voksnes kommunestyre, der de tas på alvor og behandles videre. Modellen har vunnet respekt, og ordningen sprer seg til stadig flere landsbyer. Nylig møtte Kjetil Utne ungdomsrådet i Trondheim og berettet om sitt møte med CWC og om barnekommunestyrene kalt Makkala Panchayat. Nå er ungdomsrådet interessert i direkte kontakt med en Makkala Panchayat. Her er det grunnlag for mye gjensidig læring og erfaringsutveksling!

Og dette er kommet i stand etter en tilfeldig drosjetur.

FORUT Sierra Leone i 2008:

- Mer enn 1200 nye elever har fått plass i de fire nye skolene som ble ferdigstilt i 2008.
- 28 landsbyboere og flere lærere har fått opplæring i skoleledelse som en del av arbeidet med langsiktig og bærekraftig drift av skolene.
- Alle skolene har fått brønner, som sikrer tilgangen på rent vann i landsbyene.
- Skolene er også viktige arenaer for andre landsbyprosjekter, blant annet innenfor helsearbeid.
- Om lag 9400 personer deltok i 2008 i aktiviteter som ga økt kunnskap om malaria, diaré og kolera.
- 180 jordmødre er fulgt opp, og det er gitt støtte til i alt 804 ammende mødre. Spedbarn dødeligheten er kraftig redusert.
- Det er bygget 300 toaletter, som igjen forbedrer helsesituasjonen i landsbyene.

Yebo (i midten øverst) trives på ny skole. Alle skolene er bygget over samme lest med god gjennomlufting i klasserommene.

Toten Transport

er en av FORUTs trofaste prosjekt-partnere og har gjennom flere år støttet bygging av skoler i Sierra Leone. Med støtte fra blant andre Toten Transport AS har FORUT levert landsbyskoler som planlagt i 2008. Fire skoler ble bygget, blant dem en i landsbyen Makoi. Skolene er overlevert og fungerer godt, faktisk så godt at stadig flere familier møter opp med barn for innskrivning. Dermed har alle de fire skolene som er bygget i 2008 et høyere elevtall en opprinnelig planlagt, noe alle parter ser på som gledelig.

FORUT har levert i alt 19 skoler i Sierra Leone til nå. I 2009 er planleggingen av 10-12 nye landsbyskoler i gang. Arbeidet støttes av flere bedrifter og skoler i Norge, i tillegg til at prosjektet finansieres med støtte fra NORAD.

Skole - for et bedre liv

Alle barn i verden har rett til å gå på skole. I FNs tusenårs mål er det bestemt at innen 2015 skal alle barn være sikret muligheten til å gjennomføre en grunnskoleutdanning uansett hvor i verden de bor.

Av Ingvar Midthun

I Norge tar vi skolen som en selvfølge, men mange steder i verden er skolen bare en fjern drøm og et fremtidshåp. Omtrent hvert tiende barn i verden må arbeide i stedet for å gå på skole, og på den måten mister de muligheten til et tryggere og bedre liv. På skolen lærer elevene alle fagene, men det er og et sted hvor det ofte finnes rent drikkevann, et varmt måltid og gode venner. Det er også livsviktig for millioner av barn rundt omkring i verden. For ti år siden stod 96 millioner barn uten noe skoletilbud. I år har tallet gått ned til omlag 75 millioner. Penger fra Skoleløpet bidrar gjennom FORUT og Namibiaforeningen til at flere barn får utdanning. Takket være stor innsats i mange organisasjoner og aksjoner over hele verden kan vi sammen gjøre verden bedre.

Noen faktaopplysninger om barn og utdanning:

Fattigdom er en viktig grunn til at mange jenter ikke går på skole. Derfor arbeides det mange steder spesielt for å få flere jenter til skolene. I 2006 var det 59 land av 176 som hadde like mange jenter som gutter i skolen, og det er 20 flere land enn i 1999.

Nærmere 780 millioner voksne mennesker mangler grunnleggende skrive- og leseferdigheter, og over 500 millioner av dem er kvinner. Dette betyr at så mye som 16 prosent av verdens befolkning ikke kan lese og skrive fordi de ikke fikk gå på skolen da de var barn.

I et vestlig land koster en skoleplass for ett barn minst 35 000 – 40 000 kroner i året. I Norge bruker vi om lag 70 000 kroner på hvert barn i grunnskolen. I mange land i Afrika koster en slik skoleplass 1000-2000 kroner i året. I fattige land som er rammet av krig og konflikt brukes ned mot 500 kroner per barn i skolen.

FORUT har de siste fem årene bygget 19 barneskoler i Sierra Leone, og det betyr at minst 5000 barn har fått en ny skole de kan gå til. Det koster om lag 350 000 – 400 000 kroner å bygge en barneskole med plass til rundt 250 barn i Sierra Leone. Skolene bygges i samarbeid med lokalbefolkningen og overleveres med toaletter, brønner, møbler og undervisningsmaterieill. I perioden 2009 – 2013 skal FORUT bygge mellom 10 og 15 nye skoler i landet, i tillegg til at det skal settes i gang samarbeidsprosjekter for skoleungdom i hovedstaden Freetown.

I Norge er andelen barn i grunnskole 98,9 prosent. I Namibia er andelen 73,7 prosent. I Sierra Leone er andelen 43 prosent.

KILDER:
Norad, direktoratet for utviklingssamarbeid, Unesco, Global Monitoring Report 2009, FN-sambandet og Globalis.

FORUT-festivalen

Norske barnehager viser stor innsats og stor fantasi når de er med i FORUTs barneaksjon. Kuventræ barnehage i Os utenfor Bergen satset for fullt på en aktiv innsats for barn i andre land med sin FORUT-festival som ble arrangert 28. mai i år.

Av Ingvar Midthun

- Vi arrangerer en festival i tilknytning til barneaksjonen der vi inviterer foreldre, søsken og beste-foreldre, forteller Vibeche Vevatne i Kuventræ barnehage til FORUT-nytt. - På festivalen selger barnehagen mat og produkter som barna har laget. - Foreldrene bestemmer prisen de vil betale for disse varene selv, og vi har godt salg, forteller Vibeche etter at årets festival har resultert i utrolige 45 000 kroner til FORUT! Hun sier at barnehagen også legger vekt på at dette skal være en festival alle skal ha råd til å komme til, så derfor har ingen av salgsvarene pris-lapper på mer enn 20 kroner.

Men hvordan blir det så mye penger av dette?

- Det er fordi dette kombineres med flere aktiviteter. Utenom maten og barneproduktene har vi loddssalg, auksjon med varer fra ulike bedrifter og vi har auksjonert ut helikoptertur, seilflytur, bilder og en Brann-trøye. I år fikk vi også 2000 kroner i støtte fra kommunen.

Kuventræ legger også vekt på at festivalen skal være et hyggelig sted å møtes for store og små. Derfor er det lagt opp til flere aktiviteter som sykkeløp, kaste

på boks og en liten sangkonsert med de største barna. De voksne bidrar også med litt underholdning. FORUT-festivalen starter klokka 15 om ettermiddagen og holder på fram til klokka 17.30.

En slik festival trekker jo veldig mange mennesker, hva om det blir regn?

- Vi hadde en "plan B", forteller Vibeche på telefon fra barnehagen. - Vi må planlegge ut fra at det kan bli regn, så når vi sender ut invitasjonen, gjør vi oppmerksom på at hele arrangementet flyttes inn i idrettshallen ikke langt unna barnehagen dersom været blir dårlig.

Ellers gjelder nok en hovedregel om godt humør i festival-barnehagen også, som for sikkerhets skyld har både parkeringsvakter og ordning med etterbetaling for de voksne som ikke har med nok penger til auksjonen!

FORUT takker barn og voksne i Kuventræ for en fantastisk innsats til beste for barna i våre prosjekter, og håper at andre barnehager lar seg inspirere av festivalen i Os! Kontaktpersonen i barnehagen er Vibeche Vevatne på telefon 56 57 46 66.

Øverst: Fredrik Vevatne Jensen prøver seg på kaste på bokser

Mads Meyer-Lohne, Malin Meyer-Lohne og mamma Janniche Meyer-Lohne koser seg på festival.

Omis på Løten

Barna i Skogly barnehage i Løten i Hedmark er med i barneaksjonen om Omis, og 17. juni var FORUT invitert til sommeravslutning og overlevering av sjekk. - Barneaksjonen var veldig vellykket i vår barnehage, og vi har hatt stor glede av opplegget, sier daglig leder Eva Brenne. Barnehagen har valgt en løsning uten noen salgsvarer fra FORUT, men heller satset på basar med gevinster fra foreldre og næringslivet i kommunen. På sommeravslutningen kunne barn og voksne overrekke hele 20 000 kroner til barneaksjonen, og kampanje- og markedsjef Ingvar Midthun, som bor i nabokommunen Elverum, takket for flott innsats. - Vi i FORUT er glad for pengene, men også for at dere har lyst til å bli kjent med barn som Omis og på den måten lære om barns levekår i andre land, sa han til barn og voksne i Skogly barnehage.

Bilde: De tre barna som holder i sjekken heter fra venstre Joakim (4), Martin (6) og Lars (4). Til høyre daglig leder Eva Brenne. (Foto: Ingvar Midthun)

FORUT i Hunderfossen Familiepark

I sommer kan du se og lese om FORUT og barneaksjonen i Hunderfossen Familiepark. I parkens mediesenter finnes det en liten utstilling om FORUT sammen med årets store tegnekonkurranse for barn. Barneaksjonen handler om Omis fra Nepal, og derfor oppfordrer vi barn til å tegne både den avskyelige snømannen fra Nepal og norske troll på våre konkurranseark. Hovedpremien er familiebilletter til Hunderfossen Familiepark neste sommer, og tjue andre bidragstgere får en liten premie fra FORUTs nettbutikk. Nytt i Hunderfossen Familiepark i år er også at FORUT også får sette ut noen innsamlingsbøsser til inntekt for vårt arbeid blant barn i våre samarbeidsland, og på den måten kan ditt besøk i Hunderfossen også bety noe for barn i andre land.

Årets superringeteam. Fra venstre: Mari-Anne Madsstuen, Tone Hosarøygard, Sophia Floberseter, Ingvill Tåje. Bak teamleder Bjørn Skoglund.

- Vil du være med, så heng på! Mari-Anne Madsstuen har lokket og stimulert barnehager i mange år så de blir med på barneaksjonen.

Nå blir det liv!

Påmeldingene til høstens barneaksjon strømmer inn. Det blir spennende å se om vi klarer å slå fjorårets 1562 deltakende barnehager. Foreløpig ligger vi godt an, og de som er i kontakt med barnehagene, melder om stor begeistring. Ringeteamet består av fire flinke medarbeidere under ledelse av Bjørn Skoglund.

Like sikkert som at invitasjonen til barneaksjonen sendes ut på vårparten er det at Mari-Anne Madsstuen dukker opp, tar på seg hodetelefonen og går i gang med sine ringerunder. I åtte år har hun vært sesongarbeider og hatt flittig kontakt med barnehager over hele landet.

- Det er mye lettere å ringe nå enn det var da jeg startet i 2001, sier Mari-Anne. - Nå vet så å si alle hva FORUT er, så det behøver jeg ikke å forklare lengre. Mange venter faktisk på telefonen fra FORUT når sommeren nærmer seg, selv de som ikke har tenkt å delta. "Ring igjen neste år," sier de, "for da blir vi nok med igjen".

Den aksjonen som Mari-Anne husker aller best, er "Sangen om Yebo". Jenta med sin utstråling og musikken til Geirr Lystrup gjorde et inntrykk som virkelig henger igjen. - Det beste med jobben er at en møter så mange trivelige mennesker, sier Mari-Anne, - så jeg kommer nok igjen til neste år også.

Nå skal hele laget snart ha en velfortjent sommerferie, og så er det på'n igjen i noen hektiske uker til høsten.

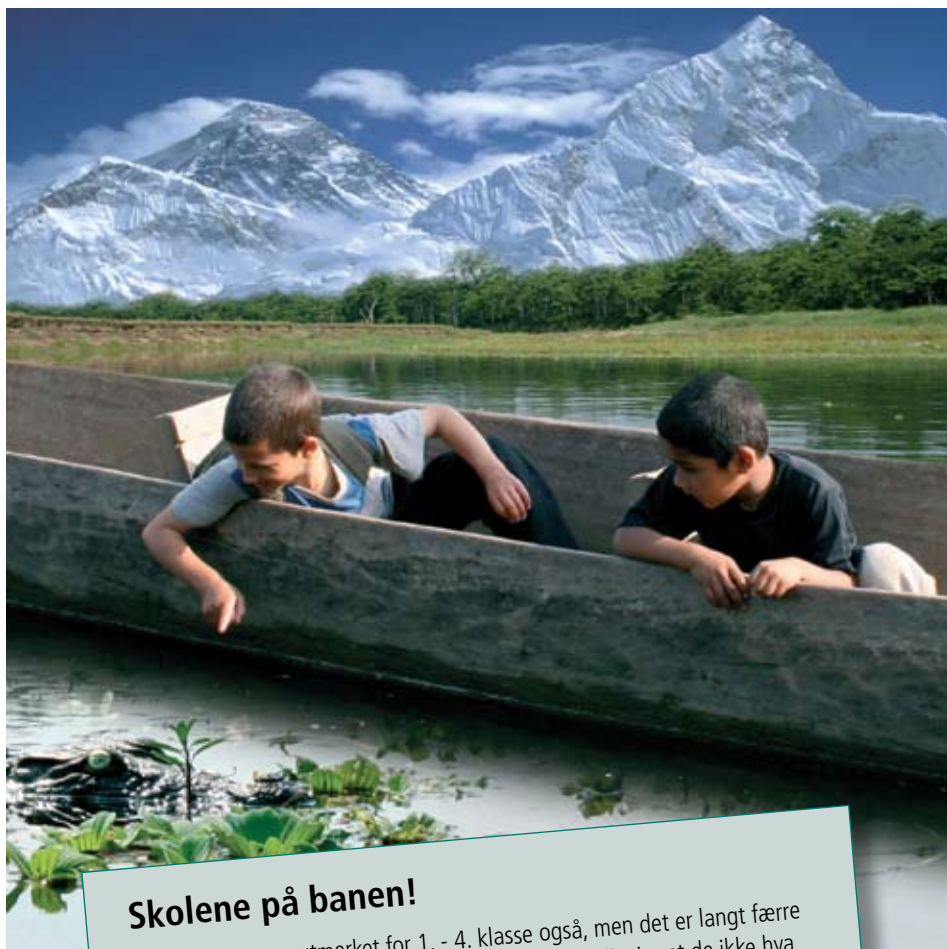
Tusen barnehager er med!

Påmelding til høstens barneaksjon "Omis får nye venner" har nå passert 1000 i antall barnehager. Nå er det straks sommerferie, men vi holder likevel døren åpen for flere påmeldinger.

For annet år på rad får barn i norske barnehager og skolens 1. - 4. klasse bli kjent med Omis og hans venner på barnehjemmet utenfor Katmandu. Et stort antall barnehager som deltok i aksjonen i skoleåret som vi er i ferd med å legge bak oss, har meldt seg på en gang til i tillegg til barnehager som ennå ikke har stiftet bekjentskap med Omis fra Nepal.

Til høsten får de følge Omis på nye eventyr, blant annet til fjells på leting etter den avskyelige snømannen, Yeti. Aksjonen byr også på nye plakater og spill, men for mange blir gjenkjennelsens glede vel så viktig med repetisjon av hvordan Omis havnet på barnehjemmet og hans opplevelser før han kom dit.

Barnaksjonens suksess skyldes et godt opplegg for både barnehager og småskoletrinnet der alt er tilrettelagt slik at førskolelæreren eller læreren ikke behøver å hente stoff fra andre kilder for å gjennomføre hele undervisningsopplegget. Fargerike plakater, fortellinger, Geirr Lystrups sang og musikk, spill og ikke minst filmer setter fantasien i sving og gir barna mye å tygge på. I tillegg gjennomfører deltakerne en innsamlingsaksjon som består i salg av varer produsert i land i Sør, basar og egne påfunn og tiltak som gir penger i kassa. Alt i alt gir barna et betydelig tilskudd til FORUTs innsats i fattige land og lærer samtidig mye om solidaritet på tvers av landegrensene.

Skolene på banen!

Opplegget passer utmerket for 1. - 4. klasse også, men det er langt færre skoler enn barnehager som melder seg på. Sannsynligvis vet de ikke hva de går glipp av. Nå bør lærerne kjenne sin besøkelsestid og bli med i det som er en av Norges mest vellykkede kampanjer for barn. Send påmelding via www.forut.no eller ring oss på telefon 61 18 74 00.

Forfattere og illustratører

Førskolegruppa i Hakkespetta barnehage har skrevet eventyr og tegnet til. Eventyr og tegninger ble samlet og trykt som ordentlig bok med tittelen: "Da billa møtte monsteret og andre magiske augneblink!" Bøkene ble solgt rundt på arbeidsplasser i bygda, og ungene selv bestemte at inntektene av salget skulle gå til Omis-prosjektet. FORUT takker og bukker!

Kritisk blikk på alkoholinvesteringer

Flertallet i Stortingets finanskomité mener enkelte typer markedsføring av alkohol og gamblingtjenester vil kunne kvalifisere som "grovt uetisk" og dermed måtte vurderes opp mot de etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond – utland. Innstillingen ble vedtatt tidlig i juni.

Stortinget har i vår behandlet Stortingsmelding nr. 20 Om forvaltning av Statens pensjonsfond i 2008. I tillegg til årsrapporten for i fjor inneholder meldingen en gjennomgang av de etiske retningslinjene for fondet. Denne revisjonen har blant annet ført til at pensjonsfondet ikke lenger vil investere i tobakksindustrien. På det felte mener både finansministeren og stortingsflertallet at det foreligger sterk støtte både i befolkningen og i verdensopinionen for å trekke seg ut.

I finanskomiteenes høring hevdet FORUT at filtrering av tobakksprodusenter fra Statens pensjonsfond - utland er et skritt i riktig retning, og at i neste omgang bør man ta skrittet fullt ut og i tillegg filtrere alkoholprodusenter. Videre mente FORUT at det i en del tilfeller allerede foreligger grunnlag for uttrekk basert på de eksisterende etiske retningslinjene. I innstillingen fra finanskomiteen heter det: "Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er enig i at enkelte typer markedsføring av sterkt vanedannende varer og tjenester som ved overdreven bruk har sterke negative konsekvenser, som for eksempel alkohol og gamblingtjenester, vil kunne kvalifisere til betegnelsen "grovt uetisk", og

legger til grunn at dersom dette påvises, vil Etikkrådet og departementet vurdere dette på vanlig måte opp mot de etiske retningslinjene for fondet.

- Vi påpekte at for eksempel Carlsbergs sponning av Liverpool og produksjon av Liverpool-trøyer med Carlsberg-logo er eksempel på at mange alkoholprodusenter retter sin markedsføring mot barn og unge. Finansdepartementet påpekte i stortingsmeldingen at grovt uetisk markedsføring eksempelvis overfor mindreårige bør kunne vurderes opp mot utelukkelseskriteriet, og vi er svært fornøyd med at flertallet i finanskomiteen var enig i dette, sier FORUTs prosjektleder for prosjektet Rusgifter og utvikling, Øystein Bakke.

Carlsberg erkjenner feil

Carlsberg stanser markedsføring i Malawi etter kritikk av aggressiv reklame rettet mot unge. I et halvtimes langt radioprogram har Sveriges Radio dokumentert hvordan Carlsberg bryter sine egne etiske retningslinjer.

I Malawi går det hver fredagskveld et radioprogram på luften som heter "Carlsberg - Turning on the music". Programmet består av partymusikk, ungdom som ringer inn og en diskjockey som nevner Carlsbergs ulike øltyper så ofte han kan. Dette bryter mot ølgigantens egne retningslinjer som sier at man skal unngå markedsføring rettet mot mindreårige.

Carlsberg har sendt ut en pressemelding der de beklager at visse markedsførings-tiltak ikke har vært i overensstemmelse med konsernets retningslinjer og at all markedsføring nå blir gjennomgått for å fjerne slike avvik.

I et par års tid har FORUT i samarbeid med svenske IOGT-NTO dokumentert alkoholindustriens framferd i Malawi. Sveriges Radio fattet interesse for saken, dro til Malawi og laget et dokumentarprogram der også FORUTs medarbeider, Dag Endal, ble intervjuet.

Den malawiske regjeringen har invitert FORUT til å delta i utviklingen av en nasjonal alkoholpolitikk for landet.

Superveteraner — takker for seg

I alle år har de vært her. Nå forlater de FORUT, og organisasjonshukommelsen blir betydelig svekket. Lillian Strandbakke var den tredje som ble ansatt i FORUT, Aud Rønnevig den fjerde. Det var i organisasjonens barndom.

Av Ellen Bjølseth

Nevn et stedsnavn i Norge for Lillian, og hun vet straks postnummeret. Si navnet på en FORUT-partner, og Aud vet umiddelbart at vedkommende er samboer med en annen FORUT-partner, så post til dem kan gå i samme konvolutt.

Lillian kom rett fra skolebenken da hun ble ansatt i FORUT i april 1986. Da var det bare to ansatte fra før: generalsekretær Terje Heggernes og økonomiansvarlig Lill Jørgensen. Aud ble tatt opp i kollegiet halvannet år senere, i august 1987. Det var enklere å få til engasjement rundt kampanjene de første årene. Det ble sendt ut en invitasjon i posten, og skoler meldte seg på i hopetall for å selge "Te for ti". Aud pakket kofferter med diverse varer og sendte dem ut til lag og foreninger som solgte det meste og returnerte tom koffert og salgsoppgjør.

I dag er det nesten umulig å treffe lærere med en aksjonsinvitasjon, og nesten alle barnehager i landet blir oppringt og påmeldt pr telefon. Samtidig er barneaksjonen under stadig utvikling, og Lillian mener bestemt at barnehager og skoler mottar et mye bedre "produkt" i dag og har mer igjen for å delta.

Det har vært noen hektiske år for både Lillian og Aud, som har jobbet tett sammen hele tiden. Det startet med travle dager fylt av alkens oppgaver, og siden har det bare økt på! Livet i FORUT-administrasjonen har alltid vært preget av stor aktivitet, og begge damene har følt et veldig ansvar for jobben. Men det har vært en spennende tid med deltakelse på seminarer, studietur til prosjektlandene, sosialt samvær med gode kolleger og utfordringer i fleng.

Varer på sjøen

Lillian minnes da hun fikk melding om at en hel container med julepynt for salg var havnet i sjøen under overfarten. Det har fulgt kakerlakker med varer, noe som utløste stor ståhei da hele kontoret måtte evakueres mens skadedyrene ble utryddet. Udyr har også blitt funnet på direkteimporterte orkidéer, som dermed ikke kunne ilandføres. Dugnadsånden var sterk. Hver gang det kom en varesending, ble hele staben mobilisert til å bære inn fullpakkede kartonger og pappesker. Minst et par ganger i året satt hele gjengen rundt spisebordet og pakket utsendinger i konvolutter, klistret adresselapper og sorterte etter Postens krav. Dugnadsarbeid er sosialt og virker samlendende, så det er slett ikke å forakte.

Lillian i Sierra Leone.

Aud i India.

- Hallo, det er hos FORUT!

Slik ble folk mottatt i telefonen i mange år. Aud hadde sentralbordet i tillegg til alle andre oppgaver som kampanjesekretær. Først og fremst var det ansvaret for FORUT-partnerne med registreringer, oppfølging av enkeltpersoner som gjerne ville ha spesialavtaler for innbetaling av støttebeløpet, innberetninger av skattefradrag og alt det andre som følger med å ha faste støttespillere som skal ha anstendig oppvarming. Nå skal Aud over i pensjonistenes rekke, den andre pensjonisten i administrasjonens historie. Det betyr også at FORUT begynner å bli voksen. Aud synes det er spennende å bli pensjonist, men også at det blir rart å "bare gå hjemme". Det har vi ikke noen tro på! Med samboer, fire barn og åtte barnebarn som allerede opptar det meste av fritiden, blir det nok ikke mye rusling hjemme på egenhånd for Aud.

Lillian går over i ny jobb i Sykehuset Innlandet med arbeidssted på Moelv, så hun får litt lengre arbeidsvei. Det at begge har vært så lenge hos FORUT, har ubetinget med trivsel å gjøre, sier de begge to. Det har ikke manglet på sosialt samvær med turer (alltid kombinert med solide arbeidsøkter), julebord, feiring av ulike begivenheter, onsdagsvaffer og sammenkomster av ulike slag. Kontakten med gamle kolleger skal de holde på. Begge er med i en litteraturklubb med andre kolleger, begge bor sentralt i Gjøvik og vil alltid støtte på gamle kjente, og begge vil fortsatt ha et varmt hjerte for FORUT og kan kontaktes for dugnadsinnsats eller andre utfordringer i fall det skulle trenge.

Selv om det er ansatt to velkvalifiserte etterfølgere i jobbene deres, vil Lillian og Aud etterlate seg et savn og et tomrom, men alle gamle kolleger ønsker dem lykke til i en ny tilværelse uten FORUT og takker for en strålende innsats og varmt felleskap gjennom mange år!

Økonomikrisen dreper kvinner og barn

Den globale økonomiske krisen kan føre til at millioner av verdens fattigste kvinner og spedbarn dør.

— Det er lett å oppnå enighet om å arbeide for barne- og mødrehelse. Men det er vanskelig å få oversatt enigheten til forpliktelser, sier utenriksminister Jonas Gahr Støre (Ap) til NTB.

For verdens fattigste handler den økonomiske krisen om liv eller død. Nedgangstidene har allerede sendt over 50 millioner mennesker inn i ekstrem fattigdom, og kvinner og barn er spesielt utsatt. En rapport

utarbeidet for FN tar for seg dette spesielle problemet og forsøker å peke på løsninger.

- Denne rapporten forplikter både givere og utviklingsland til å bidra til bedret helse. Det er nettopp i denne kritiske fasen, når landene ser hva de må gjøre for å tilpasse seg i 2009 og planlegger for 2010, at vi må bruke alt vi har av overbevisningskraft, sier Støre.

(Kilde: NTB, Ukeavisen Ledelse)

Alkohol som utviklingshinder tema i Riksdagen

Dag Endal og Øystein Bakke fra FORUT deltok da sosialdemokraterna i Sverige arrangerte et seminar om alkohol som utviklingshinder. Seminaret foregikk i Riksdagen tidligere i vår. To medlemmer av utenrikskomiteén i det svenske parlamentet, Kent Härstedt og Olle Thorell, ønsket mer kunnskap om emnet og inviterte til seminar i samarbeid med IOGT-NTOs Internationella Institut – FORUTs søsterorganisasjon i Sverige. Rogers Kasirye fra IOGTs partnerorganisasjon i Uganda delte sine erfaringer med deltakerne. Per Åke Andersson tok for seg alkoholindustriens rolle. Endal foredro om alkoholenes rolle som helse- og sosioøkonomisk problem, mens Bakke orienterte om den pågående prosessen

for å utvikle en global alkoholstrategi i regi av Verdens helseorganisasjon (WHO).

Ved slutten av møtet fikk de frammøtte Riksdagsmedlemmene fra tre partier tre utfordringer: For det første å bidra til at kunnskap om hva som er en effektiv alkoholpolitikk spres til beslutningstakere i utviklingsland. Videre å stimulere svenske forskere til å samarbeide med kolleger i sør om alkoholforskning og til slutt å støtte det sivile samfunnet i utviklingslandene, gjerne gjennom samarbeid med svenske organisasjoner, for å skape opinion for en folkehelsebasert alkoholpolitikk.

Fra venstre: Dag Endal, Rogers Kasirye, Per-Åke Andersson, Øystein Bakke, Kent Härstedt og Olle Thorell.

(Foto: Andrine Winther)

Takk til våre faste støttespillere:

- Urbane Totninger
- Toten Transport
- Thermo-Floor
- Idéhuset Sandbeck
- Engers Lefsebakeri
- Læringsverkstedet
- Aune Forlag AS
- Hunderfossen Familiepark
- Åsane Folkehøgskole, Bergen
- Skolenettverket Kvaløya, Tromsø
- Reinen skole, Tromsø
- Utdanningsforbundet
- Geirr Lystrup
- IOGT
- IOGT Jr.
- Juvente
- Høgskolen i Hedmark
- Endre Lund Eriksen
- Grete Sandberg og Are Helseth
- Gjøvik kommune

...og kanskje aller viktigst:

Over 1500 barnehager og 150 barneskoler i Norge som årlig deltar i barneaksjonen!

Velkommen til www.forut.no

FORUT

nettbutikk

FORUT har over 25 års erfaring fra bistandsarbeid i Asia og Afrika. Når du handler varer fra FORUT, bidrar du til at vi når fram til enda flere barn gjennom vårt solidaritetsarbeid. Derfor er dette ekstra gode varer. Så enkelt er det.

Du bestiller varene på:
www.forut.no/nettbutikk
eller telefon: 61 18 74 00

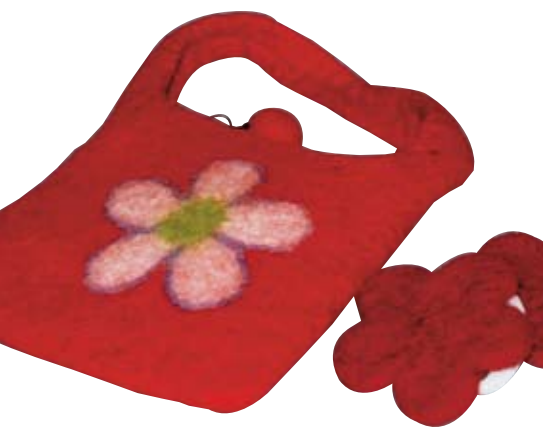
Uro

For de minste: Koselig uro med håndsydde filtfigurer. PRIS: 150,-

Veske og hårstrikker

Filtveske (14 x 14 cm) med to hårstrikker (også filt). PRIS: 85,-

Miljøvennlig gjenbruksnett

Bærekraftig handlenett som rommer like mye som en plastpose. Produsert i sterkt tekstilmateriale, 80 % bomull, 20 % polyester. PRIS: 30,-

Hengedyr

Morsomme og rare. Henger fra taket i en spiralfjær. Produsert i Thailand. Velg mellom flamingo, sjiraff og tusenbein. PRIS: 40,-

Prinsessenett

Solid bærenett i bomull med prinsessemotiv. 31 X 41 cm. PRIS: 65,-

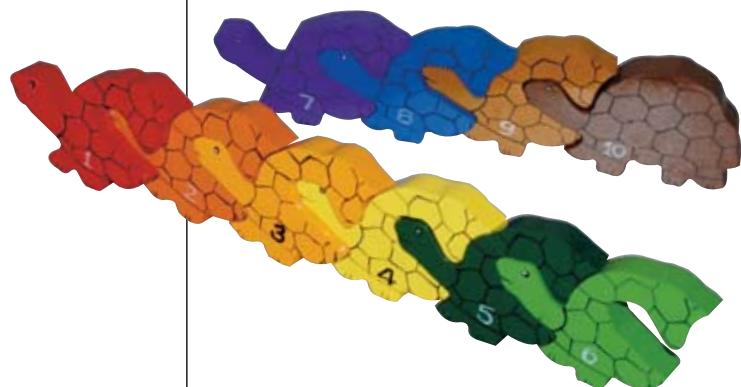
Silkeveske

Denne silkevesken er sydd for FORUT i Nepal og passer godt til både store og små jenter. To lommer med glidelås. Skuldernor. PRIS: 60,-

Puslespill

Utskårne trefigurer med tall. Skilpaddene settes sammen til en lang rekke. PRIS: 95,-

CD – Sangen om Omis

av og med Geirr Lystrup. 16 sanger med teksthefte. PRIS: 120,-

Tøydukke

Solid tøydukke i polyester. Klær 100 % bomull. Dukken har en liten ryggsekk som kan åpnes. Høyde 30 cm. Klærne kan tas av. PRIS: 150,-

Pennal

Produsert i Sri Lanka og Kina. Pennal i kraftig bomullstoff med glidelås. Lengde 20 cm. Forstørrelsesglass og to blyanter medfølger. PRIS: 100,-

CD – Sangen om Vasana

av og med Geirr Lystrup. 16 sanger med teksthefte. PRIS: 100,-

Forkle

Solid barneforkle i bomull. Fåes i fargene rødt og blått. PRIS: 65,-

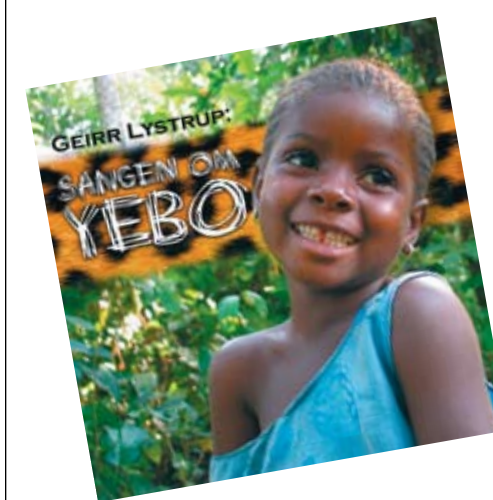
Blå musikkboks med to dansende mus

En meget sjarmerende musikkboks i tre og solid utførelse som trekkes opp under for at musene skal danse. Laget i Kina. kr. 100,-

CD – Sangen om Yebo

av og med Geirr Lystrup. 15 sanger med teksthefte. PRIS: 100,-

Dragekappe

Tøff dragekappe i svart kunststoff. PRIS: 90,-

Trekgedyr

En klassisk trebarneleke på hjul. Kroppen består av enkeltdele som kan tas fra hverandre og settes sammen igjen. Laget i Sri Lanka av en produsent FORUT har samarbeidet med i flere år. kr. 120,-

FORUT-NYTT,
POSTBOKS 300, 2803 GJØVIK
B-PostAbonnement

For 150 kroner i måneden kan du forandre livet til mennesker i våre samarbeidsland.

**Gjør tanke om til handling
– bli FORUT-partner!**

www.forut.no/partner

FORUT

Det er ikke tanken som teller